

Sygn. akt III U 504/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ostrołęce Wydział III

w składzie:

Przewodnicząca: SSO Bożena Bielska

Protokolant: st.sekr.sądowy Anna Rogalska-Ciak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 kwietnia 2013r. w O.

sprawy z odwołania R. I.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. I.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 26 lutego 2013 r. **nr** (...)

i z dnia 11 marca 2013 r. **nr** (...)

orzeka:

1. umarza postępowanie w zakresie odwołania od decyzji z 26 lutego 2013r.,
2. zmienia zaskarżoną decyzję z 11 marca 2013r. i przyznaje R. I. prawo do emerytury od 1 lutego 2013r.,
3. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 681/12

UZASADNIENIE

R. I. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 26.02.2013r., nr (...), odmawiającej mu prawa do emerytury. Wskazał, że organ rentowy do pracy w szczególnych warunkach niesłusznie nie zaliczył mu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. w okresach od 23.03.1971r. do 31.12.1975r. i od 02.04.1976r. do 31.12.1998r.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że odwołujący na dzień 01.01.1999r. wykazał okres pracy wynoszący łącznie 27 lat, 4 miesiące i 23 dni okresów składkowych i nieskładkowych, nie wykazał jednak 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. ZUS podniósł, że do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono żadnego okresu zatrudnienia, bowiem odwołujący nie przedłożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Biorąc powyższe pod uwagę organ rentowy stwierdził, że R. I. nie spełnia przesłanek do nabycia prawa do emerytury, dlatego zaskarżona decyzja z dnia 26.02.2013r. jest prawidłowa.

Ponieważ w odwołaniu od decyzji z 26.02.2013r. R. I. domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. w okresach od 23.03.1971r. do 31.12.1975r. i od 02.04.1976r. do 31.12.1998r., a ZUS wydając decyzję nie odniósł się do złożonych przez odwołującego kart wynagrodzeń z tego zakładu, ZUS w toku postępowania, w dniu 11.03.2013r., wydał kolejną decyzję, w której odmówił mu przyznania emerytury. W decyzji tej organ rentowy odmówił zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach w/w okresów zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. wskazując, że odwołujący w dalszym ciągu nie przedłożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Decyzją z dnia 11.03.2013r. ZUS nadto uchylił swoją wcześniejszą decyzję, wydaną w dniu 26.02.2013r. W toku postępowania w sprawie IIIU 504/13 R. I. wniósł odwołanie także od decyzji z 11.03. (...), przy czym odwołanie to dotyczyło tylko części decyzji odmawiającej mu emerytury, nie dotyczyło zaś części uchylającej decyzję z dnia 26.02.2013r.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

R. I. w dniu 01.02.2013r. w Oddziale ZUS w P. Inspektoracie w O. złożył wniosek o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury.

Po jego rozpoznaniu ZUS w dniu 26.02.2013r. wydał zaskarżoną decyzję, w której odmówił mu prawa do emerytury wskazując, że odwołujący na dzień 1.01.1999r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Z akt ZUS wynika, że organ rentowy uznał za udowodniony na dzień 01.01.1999r. ogólny okres pracy wynoszący 27 lat, 4 miesiące i 23 dni okresów składkowych. Do pracy w szczególnych warunkach nie uwzględniono zaś żadnego okresu zatrudnienia, a w szczególności okresów pracy w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. w okresach od 23.03.1971r. do 31.12.1975r. i od 02.04.1976r. do 31.12.1998r. wskazując, że odwołujący nie złożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Po wniesieniu przez R. I. odwołania od decyzji z 26.02.2013r. organ rentowy stwierdził, że nie odniósł się w niej do złożonych przez odwołującego kart wynagrodzeń z tego zakładu, dlatego w dniu 11.03.2013r., wydał kolejną decyzję, w której ponownie odmówił mu przyznania emerytury. Organ rentowy w decyzji tej ponownie odmówił zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. wskazując, że odwołujący w dalszym ciągu nie przedłożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Decyzją z dnia 11.03.2013r. ZUS nadto uchylił swoją wcześniejszą decyzję, wydaną w dniu 26.02.2013r.

Ponieważ R. I. w toku postępowania wniósł odwołanie także od decyzji z 11.03. 2013r., przedmiotem rozstrzygnięcia były ostatecznie odwołania od decyzji z 26.02.2013r. i od decyzji z dnia 11.03.2013r., przy czym odwołanie to dotyczyło tylko części rozstrzygnięcia zawartego w decyzji z 11.03.2013r., tj. w części odmawiającej emerytury.

Wskazać należy, iż wobec faktu, iż decyzja ZUS z dnia 26.02.2013r. została uchylona, nie istniał przedmiot zaskarżenia, Sąd w oparciu o art. 355 § 1 kpc umorzył więc postępowanie w przedmiocie odwołania do decyzji z 26.02.2013r. jako bezprzedmiotowe.

Przedmiotem merytorycznego badania była ostatecznie jedynie decyzja ZUS z dnia 11.03.2013r. Zdaniem Sądu odwołanie R. I. od tej decyzji jest zasadne.

Odwołujący urodził się w dniu (...) zatem podstawą ubiegania się przez niego o prawo do emerytury jest art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z §4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z tymi przepisami prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 01.01.1949r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa,
- w dniu wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej, tj. 01.01.1999r., udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 dla mężczyzn i okres zatrudnienia w szczególnych warunkach co najmniej 15 lat.

Według przepisu § 2 ust. 1 w/w Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w Rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zdaniem Sądu w świetle powyższych przepisów R. I. spełnia przesłanki do uzyskania prawa do emerytury, gdyż osiągnął wymagany wiek oraz na dzień 01.01.1999r. udokumentował wymagany ogólny staż pracy a w postępowaniu przed Sądem wykazał też wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach.

Przedmiotem sporu było jedynie ustalenie, czy R. I. posiada wymagany okres pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. od 23.03.1971r. do 31.12.1975r. i od 02.04.1976r. do 31.12.1998r., zaś od uwzględnienia tych okresów było uzależnione rozstrzygnięcie w sprawie.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przed Sądem ubezpieczeń możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień do emerytury wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995 r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996 r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

Na okoliczność pracy R. I. w spornym okresie Sąd dopuścił dowód z przesłuchania odwołującego w charakterze strony, dowód z zeznań świadków oraz z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych odwołującego i akt emerytalnych.

Z akt emerytalnych wynika, iż R. I. na okoliczność spornych okresów pracy w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. złożył świadectwa pracy: wystawione w dniu 31.12.1975r. (k. 4a.e.), wystawione w dniu 09.04.1991r. (k. 6a.s.) oraz wystawione w dniu 30.09.2003r. (k. 7a.e.). We wszystkich tych świadectwach wskazano, że w w/w zakładzie był zatrudniony na stanowisku betoniarza.

Na żądanie Sądu Archiwum (...) Sp. z o.o. w O. nadesłało akta osobowe odwołującego za wszystkie sporne okresy. Także ze znajdujących się tam angaży i umów o pracę wynika, że R. I. w spornych okresach był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. jako betoniarz.

Dane zawarte w w/w dokumentach są zbieżne z zeznaniami R. I., który przesłuchiwany w charakterze strony zeznał, iż Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) w O. zajmowało się produkcją dla budownictwa i prowadzeniem budów, a on przez pierwsze 4 lata pracował jako betoniarz przy produkcji płyt betonowych dla tzw. wielkiej płyty, a przez drugi sporny okres pracował jako betoniarz na budowach bloków, prowadzonych przez (...). Odwołujący opisując wykonywane czynności zeznał, że przy produkcji płyt betonowych pracował przy wyrobie betonu, zalewaniu go do form i rozgarnianiu a jego praca na budowach (...) polegała na zalewaniu fundamentów betonem, stropów, węzłów i posadzek.

Na okoliczność pracy R. I. w w/w zakładzie Sąd przesłuchał również świadków: A. K., B. M. i J. S. (1).

Świadek A. K. zeznał, że w (...) pracował od 1970r. do 1996r. na stanowisku starszego majstra, a potem jako kierownik budowy i kierownik zespołu budów, czynności wykonywał na budowach prowadzonych przez (...) i nadzorował m.in. pracę odwołującego. Świadek opisując czynności R. I. zeznał, że odwołujący pracował na budowach jako betoniarz, zajmował się wykonywaniem ław, stropów i wylewaniem podłóg pod posadzki. Z jego zeznań wynika, iż początkowo

betoniarze zarówno przygotowywali beton na potrzeby budowy, jak go wylewali, a następnie, w miarę upływu lat i postępującej technologii, beton był przywożony w betoniarkach a betoniarze zajmowali się wylewaniem betonu, zalewaniem betonem, zagęszczaniem, polewaniem wodą w okresie letnim, aby uzyskać odpowiednią wytrzymałość.

Świadek E. N. zeznał, że pracował w (...) od 1974r. do 1989r. jako majster i był bezpośrednim przełożonym odwołującego.

Świadek J. S. (2) pracował zaś w (...) od 1974r. do 2004r., przez pierwsze 3 lata na stanowisku z-cy kierownika magazynu, a potem jako majster budowy.

Także i ci świadkowie zeznali, że R. I. pracował na budowach przy robotach betonowych: wykonywaniu fundamentów i podłożu betonowych, zalewaniu posadzek betonowych, stropów, i balkonów.

Zdaniem Sądu w/w zeznania w całości zasługują na wiarę, gdyż są spójne, logiczne, wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają i tworzą logiczną całość z zeznaniami odwołującego oraz danymi zawartymi w jego aktach osobowych. Świadkowie pracowali z R. I., mają więc wiedzę na temat wykonywanych przez niego czynności.

Mając na uwadze całokształt w/w okoliczności Sąd uznał, że do pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć okresy zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. od 23.03.1971r. do 31.12.1975r. (4 lata 9 miesięcy i 9 dni) i od 02.04.1976r. do 31.12.1998r. (22 lata 8 miesięcy i 29 dni) na stanowisku betoniarza.

Wprawdzie co do okresu od 23.03.1971r. do 31.12.1975r. odwołujący nie wskazał świadków, lecz wykazał swoją pracę na stanowisku betoniarza, bowiem takie stanowisko widnieje na oryginalnych dokumentach w postaci świadectwa pracy oraz aktach osobowych R. I..

Okres pracy na stanowisku betoniarza od 02.04.1976r. do 31.12.1998r. odwołujący wykazał zaś zeznaniami w/w świadków oraz dokumentacją osobową i świadectwami pracy.

Powyższe okresy łącznie stanowią 27 lat 6 miesięcy i 8 dni.

Z treści Wykazu A Dział V poz. 4, stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynika, że prace betoniarskie zostały zaliczone do prac w szczególnych warunkach. Także z treści wykazu A Działu V, poz. 4, pkt 3 Zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty wynika, że prace na stanowisku betoniarza są pracą w szczególnych warunkach w rozumieniu tego Zarządzenia.

Ponieważ R. I. spełnił też wszystkie pozostałe przesłanki warunkujące nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury, wynikające z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd w oparciu o art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 11.03.2013r. i przyznał mu prawo do emerytury począwszy od dnia 01.02.2013r., tj. od miesiąca złożenia wniosku.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego, co do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (wyrok SN z dnia 28.04.2010r., II UK 330/09, LEX 604220).

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dowodami pozwalającymi na uznanie pracy

odwołującego w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. jako pracy w szczególnych warunkach. R. I. nie złożył bowiem do ZUS świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Dopiero przeprowadzenie postępowania dowodowego przez Sąd pozwoliło na ustalenie rodzaju czynności wykonywanych przez niego w spornych okresach i zaliczenie tych okresów do pracy szczególnych warunkach. Z tych względów Sąd stwierdził brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.